

Röportaj: Açık Sayfa

Gelecek iki yılda baro yönetimine geldiğiniz takdirde, başlamayı düşündüğünüz projeler nelerdir? Bitirmeyi düşündüğünüz projeler nelerdir?

Biliyorsunuz ki İstanbul Barosu çok uzun bir geçmişe sahip ve kurumlaşmasını neredeyse tamamlamış bir barodur. Bu haliyle rutin işleyişinde sorun olmayan, ancak gelişen dünya ve meslek koşullarına cevap vermeye çalışan bir Baro hüviyetindedir. Baromuzun hiç iş yapmadığını söylemek bu bakımdan doğru değildir. Biz de bunun için “**Bu Baro daha fazlasını yapabilir**” sloganını kullandık.

Bizim projelerimiz, ilanlarımızda da belirttiğimiz gibi ağırlıklı olarak hak arama özgürlüğü, savunma hakkı ve meslek sorunları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu sorunlara ve çözüm önerilerine ilişkin çalışmalarımız dört kitap halinde hazırlandı. Fikri Araştırmalar Komisyonumuzdaki arkadaşlarımız çalışmalarını tamamladılar ve sizlere de ulaştıracaklar. Bu projeler meslek sorunlarının çözümü olarak Adli Yardım, CMUK Uygulama – Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Avukatlık Mesleğinde Sosyal Güvenlik ve Savunma Hakkı başlıkları altında sunuluyor. Bu konularda yönetmelik ve yönergeler de dahil önerilerimizi gerçekleştirmeye çalışacağız.

Örneğin stajyer avukatların sosyal güvenliklerinin bulunmaması önemli bir sorun, stajda verilen kredinin aslında kredi olmayıp “geri dönüşümlü sadaka” olması bir sorun, avukatların sosyal güvenliklerinin sadece yaşlılık ve malullük aylığına hasredilmesi, hastalık sigortasından yararlanılamaması, emekli maaşlarının hakim ve savcılarının en az 3 kat aşığına olması önemli sorunlar. Stajyerlerin sosyal güvenceye kavuşturulmasını, SSK’dan yararlandırılmalarını ve staj döneminin ilk altı ayında devlet tarafından ücret ödenmesini istiyoruz. Avukatların emekli sandığına veya Bağkur’a bağlanmalarını istiyoruz.

İkinci olarak Adli Yardım’dan ücret alan meslektaşlarımıza takdir edilen açlık sınırının altındaki miktarları aşağılayıcı buluyoruz ve insanca yaşama uygun kriterler belirleyerek düzenlemeler yapacağız. Görevlendirilen avukata ödemelerin peşin yapılmasını öneriyoruz. Nöbetçi avukatlara ücret ödenmesini talep ediyoruz ve bunu sağlayacağız.

Önemli bir husus, Adli Yardım’da görevlendirilen avukatların karşı taraftan alacakları ücretin güvence altında olmamasıdır. İstatistik verilere göre karşı taraf vekalet ücretini tahsil edilebilme olasılığı %39’dur. O halde %61 oranında vekalet ücretini alabilme olasılığı yok demektir. Bilindiği gibi adli yardımdan dosya almak karşı taraftan alınacak ücretle de ilgilidir. Yoksa sadece Barodan alınan ücretle bu iş yapılamaz. Karşı taraftan alınan ücretin güvence altına alınması için Adli Yardım Fonunun devreye sokulması, bu sokulmanın da özel sigorta şirketleri aracılığıyla yapılması için önerilerimiz var. Bu tekliflerimize uyarlı bir de Yönetmelik önerimiz var.

Üçüncüsü CMUK düzenleme ve uygulamalarında iyileştirmeler yapacağız. Örneğin **zorunlu müdafilik sistemini** yaş veya fakirlik koşuluna bağlamadan herkesin bu sistemden yararlandırı-

rılmasına çalışacağız. Hatta hukuk davalarında dahi zorunlu avukatlık sistemini benimsiyoruz ve uygulamaya geçirilmesi için elimizden geleni yapmaya çalışacağız. Barolar Birliğinin hazırladığı Yönetmelik Taslağı' nı tartışmaya açtık ve alternatif Taslak sunuyoruz. Bölge toplantılarını yeniden başlatacağız. CMUK için Meslek İçi Seminerlerinde katılanlara ücret ödemesini teklif ediyoruz. Zorunlu eğitim mutlaka karşılığı ödenmek suretiyle yapılmalıdır. Bu seminere katılan meslektaşlarımız henüz mesleğin başındalar ve CMUK ücretlerini ödeyecek durumda bile değiller. Yurt içi ve yurt dışı seminer ve benzeri programlara katılan kamu görevlilerine tanınan haklar, benzeri programlara zaruri olarak katılan avukatlara da tanınmalıdır.

İstanbul'da dağılık adliye binaları sorununa yaklaşımınız nedir? Bu konuda önünüze koyduğunuz bir hedef ve çalışma var mı?

Adliyelerin parçalanışı ve tabii ki avukatların da parçalanışı konusu hepimizi ilgilendirmektedir. Ancak bu konu artık spekülasyonlara kapalı hale gelecek gibi. Zira üç ayrı yerde merkezi adliyelerin kurulması planlanmıştır ve çalışmalar başlamıştır. Baroya düşen görev bu çalışmanın hızlandırılması olacaktır. Bu da Adalet Bakanlığı ve Başsavcılıkla temaslarla ve kamuoyu oluşturmakla sağlanabilecek konudur.

Avukatların sosyal güvenliği ile ilgili ne düşünüyorsunuz?

Avukatlar topluluk sigortası kapsamında SSK'ya tabi olmaktan bir an önce kurtarılmalı, hakim ve savcılarla eş statüde bir sosyal güvenlik kapsamına kavuşturulmalıdır. Bunun için de doğrudan emekli sandığına tabi olması için yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Almanya benzeri "HUKUK SİGORTASI" yapısı da oluşturulabilir. Stajyer avukatlarla ilgili önerilerimizi yukarıda saymıştık.

Sizce baroların işlevi nedir? Ne olmalıdır?

Baroların işlevi avukatların işlevinden ayrıktır. Avukatlık kanunumuz gereği, hem serbest meslek, hem de kamu hizmeti olarak kabul edilmektedir. O halde baroların işlevleri de bu çerçevede düşünülmeli ve barolar hem serbest meslek örgütü, hem de kamu hizmeti veren meslek örgütü olarak değerlendirilmelidir. Bu ayrım, baroların kamu hizmeti çerçevesinde halka hak arama özgürlüğü kapsamında öncü olması, yol göstermesi ile kendini ortaya çıkarabilir. Bir başka ifadeyle barolar hem meslektaşlarımızın mesleki sorunlarının halli ve mesleğin gelişmesi, hem de hak arama özgürlüğünün bilince ve eyleme dönüşmesi için çalışacak kurumlardır.

Türkiye'nin insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğüne dayalı bir toplum olmasının önündeki engeller konusundaki düşünceleriniz nedir? Barolar bu konularda ne yapabilir?

Bence Türkiye’de insan hakları konusunda en önemli engel, aydınlarımızın, özellikle de hukukçularımızın hukuk mantığının oluşumundaki engelleridir. Bu engeller aşılmadan sağlıklı bir insan hakları kavramına ulaşabileceğimize inanmıyorum.

Hukuk mantığımızdaki engellerden biri genellikle ‘öteki’ kavramına verdiğimiz değer ve kendi haklarımızı belirlerken ‘öteki’nin haklarına kayıtsız kalmamızdır.

İkincisi ve en önemlisi meşruiyet sorunudur. Türkiye aydını sorunlara yüzeysel yaklaşımlarda bulunmaya alışık. Bunun nedeni siyasetin hazırladığı kolaycılık platformlarıdır. Kolaycılık platformları, üzerinde tartıştığımız konuların kökenini, kaynağını değil, sadece yansımalarını bize göstermektedir. Bir nevi kolaycı yanılısama. Hukukçular bu yanılısamadan kurtulmalı ve siyasetin de hukukun da meşruiyetini sorgulamalıdır bence. Meşruiyet, konunun olmazsa olmaz koşuludur. Meşruiyeti tartışmadan sonuçları tartışmak veya siyasi ve hukuki düzenlemeler yapmak, bu gün geldiğimiz yerde, tüm yasal düzenlemeleri, uyum yasalarını, temel kanunları yap boz tahtasına çevirmektir. Örneğin TCK’nın temel felsefesi tartışılmadan, devletçi yapısı, devlete kudsiyet izafe eden mantalitesi sorgulanmadan, dayandığı hukuk felsefesinin meşruiyeti sorgulanmadan yapılacak her düzenleme, bazı maddeleri ile hoşumuza gider olsa da, sonuçta sadece insan haklarına değil, hiçbir evrensel hukuki temele dayanmadığını ortaya koyacaktır. Fakat geç kalınmış olacaktır. Meşruiyet sorunsalı, her seferinde geriye dönüp bakmayı, tekrarları ve gına getiren oyalanmayı, dolayısıyla çağdaşlığı kaçırmayı sonuçlar.

İşte Barolar ve avukatlar, uygulamanın içinde olmaları nedeniyle bu tartışmayı en sıhhatli bir şekilde yapabilecek ve sonuçlandıracak işleve sahiptir. Barolar ve avukatlar kendilerini biraz da bu yönleriyle değerlendirmelidirler.

İstanbul Barosu CMUK Servisinin çalışmaları ve işleyişi hakkındaki değerlendirmeniz nedir?

Baromuzun CMUK Servisi çalışmaları, mevcut yönetim döneminde başarısızdır. CMUK’ta görevlendirmeler, daha önceki dönemlerde olduğu gibi gönüllülük esasına göre değil, kayırma esasına göre yapılmaktadır. Baro yönetimi CMUK’ta görev alan avukatları kendisine rakip gibi görmekte, her türlü taleplerini “dükkan içinde dükkan açmak” şeklinde değerlendirmektedir. Son derece yararlı olan Bölge toplantıları kaldırılmıştır. Görevlendirmede, telefonla aramalarda büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. CMUK’a ilişkin çalışmamızda bu konuyu enine boyuna işledik. Çalışmanın içinde Yönetmelik Taslağı önerimiz de var. Baro kendine güvenini yitirmiş durumdadır. Baro yönetimi CMUK uygulaması içinde bizzat olmayınca bir nevi ürkmekte, iktidarının sarsılacağından korkmaktadır. Söylem şudur: ‘Avukat avukattır, cmuk mumuk avukatı olmaz’ Bu ifade hem sayın Kolcuoğlu hem de sayın Belen yönetimine aittir.

Zorunlu müdafilik kurumu konusundaki yaklaşımınız nedir?

Zorunlu müdafiliği sonuna kadar savunuyoruz ve öneriyoruz. Hatta zorunlu müdafiliği hukuk davalarında zorunlu avukatlık olarak da savunuyor ve öneriyoruz. Savunma kutsal ve muha-

kemenin kurucu unsurudur. Savunmasız yargı olamaz. O halde savunmasız bırakılmış kimse olmamalıdır. Bu bir lüks değildir. Batı'daki hukuk sigortası uygulaması Türkiye'de de başarılabılır.

Özellikle şirketlerin mutlak surette zorunlu avukatlık veya müşavirlik uygulamasına tabi tutulması gerekir. Mevcut yasal düzenleme yeterli değildir. İş olsun kabilinden yapılmıştır. Baroların bu konuyu da takip etmesi, şirket avukatlığını özendirilmesi ve yaptırımlarını takip etmesi, bir yandan da yasal düzenlemedeki sınırların ortadan kaldırılması ve yaptırımların yükseltilmesi için siyasilerle çalışması gerekir.

Avukatlık ücretinin tahsilinde yaşanan sorunlara ilişkin düşünceniz nedir?

Bu konuda yine hukuk sigortası devreye sokulmalıdır. Bu çok zor değildir. Avukatlık ücretinin tahsilinde sorun yaşanmayacağına dair güvence, meslektaşlarımızı biraz daha mesleklerinde duyarlı olmaya, geleceğe daha sağlam bakmaya ve bu moral yaklaşımla savunmalarına daha çok zaman vermelerini vesile olacaktır. Adli Yardım'daki karşı taraf ücretinin güvencesi ise Yardım Adli Yardım Fonu'ndan veya Barolar Birliğinin özel sigorta şirketleri ile yapacakları paket sözleşmelerle güvence altına alınabilir. Dünyada sorun olmayan vekalet ücretinin Türkiye'de de sorun olması düşünülmemelidir. O halde Barolar Birliğine ve Barolarımıza iş düşmektedir.

İstanbul Barosu' nun geçmiş iki yıllık faaliyetini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hangi faaliyetleri. Baro Yönetimimiz durdu durdu son iki ayda hamle yaptı. Bir yaptığı iş de Baronun 7. katını, yönetim katını yenilemesi oldu. Sağlıkla ilgili olarak yapmaya çalıştığı son çıkışın mahiyeti henüz tam belli değil. Son hamle olarak düşünülmüş. Herkese birer cep ajandası göndermişler. Çok büyük maliyetli ve kullanılması mümkün olmayan bir ajanda. Şimdi de yine seçim yatırımı olarak Baro levhasını ücretsiz takdim edecekler. Bu da bir seçim yatırımı. Baromuzun elinde çok büyük imkanlar var, büyük paralara sahip Baro yönetimimiz. Bu paraların özellikle CMUK, Adli Yardım ve buralarda çalışan, nöbet tutan arkadaşlarımıza yönelik harcanması esastır. Bir de mesleki çalışmaların artırılmasına yönelik kullanılması.

Baronun mesleğe dönük fikri çalışmaları söz konusu ise, bu zaten Baromuzun birincil işidir. Fakat bu çalışmaların yeterli olduğunu kimse söyleyemez.

Türkiye Barolar Birliğinin geçmiş dönem çalışmaları hakkındaki değerlendirmeniz nedir?

Bu konuda maalesef fazla bir şey söyleyemeyeceğim. Ben duymamış olabilirim fakat Barolar Birliğinin, politik ve polemik mesajlarından başka faaliyetine tanık olan var mı? Demokrasi, insan hakları, mesleki açılımlar, bunların hangisine ilişkin bırakın çalışması var? Beyanlatları bile yok. Mevzuat ise evlere şenlik. İmkan olsa da CMUK'a ilişkin Yönetmelik Değişikliği Taslağı'nı tartışabilirsek. Bu tartışmayı CMUK kitabımızda yaptık.

Duruşmaların zamanında yapılamaması hususundaki katmerleşen soruna ilişkin yaklaşımınız nedir?

Bu sorun kadim sorunlarımızdan biri. Sorunun altında yatan neden, yargıçlarımızın savunmayı ve savunmanları kendilerinden farklı, bir nevi ‘öteki’ konumunda görmeleri. Yargıçlarımız kamu görevi yapıyorlar ve binlerce dosyanın altında eziliyorlar, avukatlar ise para basıyorlar. Mantık maalesef bu. Yoksa bir yargıcın bir saat içine 20-30 hatta 50 duruşma koymasına ne ile ifade edilebilir. Duruřma saati verirken sadece tek bir saat dilimine mi formatlanmışlar? Duruşmaları 5'er dakika ara ile yazsalar bu bile avukatları rahatlatır. Biz de takdir ediyoruz yargıçlarımızın yükünü. Biz de yargı dünyasında yaşıyoruz. Bizim de sorunlarımız var. Biz sorunlarımızı hiçbir şekilde yargıya, yargıçlara taşıyoruz. Fakat yargıçlarımız, savcılarımız maalesef mesleki sorunlarını yargıya taşıyor, yargıya yansıtıyor ve savunmayı etkisiz kılacak işlem ve eylemleriyle hak arama özgürlüğünü, savunma hakkını kısıtlayabiliyorlar.

Bütün bu sorunlar öncelikle diyalogla, olmazsa sorunları kamuoyu ile paylaşarak, tepki göstererek demokratik yollarla çözülebilir sorunlardır. Yeter ki Baro yönetimleri uygulamanın içinde olsunlar, aralarında adliye koridorlarının tozunu yutmak zorunda kalan meslektaşlarımız olsun, meslektaşlarının sorunlarını unutmamış olsunlar.